

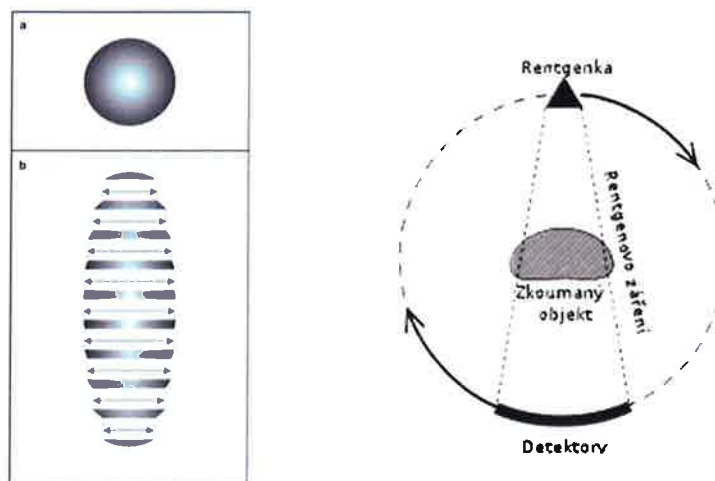
CT vyšetření dřevěných plastik z Oblastního muzea v Mostě

22. 9. 2018

Pro vyšetření na CT stanovila zadavatelka umělecká historička – kurátorka Mgr. Jitka Šrejberová, PhD. za prioritní průzkum stavby a struktury plastiky.

Princip a parametry vyšetření

Objekt je zasouván do přístroje, kde kolem něj po kruhové dráze rotuje prstenec složený z protilehle umístěné rentgenky a detektorů. Brzdné záření, které je emitováno na anodě rentgenky, prochází zkoumaným objektem a po dopadu na detektor je zaznamenána intenzita dopadajícího záření (která je po průchodu objektem vždy menší než intenzita vyzářená). Zkoumaný objekt je prozářen postupně z mnoha úhlů v jedné rovině, čímž získáme zpravidla několik set projekcí. Úkolem výkonného počítače, který je nedílnou součástí tomografu, je zrekonstruovat plošný řez vyšetřovaným objektem.

Pokud jsou nasnímané vrstvy dostatečně tenké, dokáže počítač vytvořit smysluplně řez celým objektem v libovolně orientované rovině nebo 3D model.

Při vyšetřování plastiky bylo použito napětí na rentgence 120 kV s modulovaným proudem mA pro optimální zobrazení. Pro rekonstrukce byly zvoleny řezy tloušťky 5mm a 0.625 mm při použití ostrého (kontrastního) kernelu pro přesnější měření zejména na rozhraních s doplněným setem řezů ve standardním kernelu. Vyšetření bylo provedeno na přístroji firmy General Electric typu Revolution GSI sériové číslo HDDGX1600034CN v zařízení Affidea Praha v Praze 11 – Chodov. Další grafické zpracování a měření byla prováděna na postprocessingové stanici Adwantage Workstation verze 4.6 od firmy General Electric. (provedl Jakub Pečený, vedoucí radiologický asistent).

Výsledky vyšetření

(pozn. Všechny směry a pozice jsou popisovány podle celosvětové radiologické konvence. To znamená z pohledu zkoumaného objektu. To může mást, zejména pokud se jedná o pravou či levou stranu.)

• Plastika sv. Anny (původně klenbový svorník)

Celkově:

Celkové rozměry: Ø 445-462 mm (01), místní hloubka 50 mm (02), celková hloubka 60 mm (03). Hlavní dřevěný díl plastiky má denzitu od -584 HU v horní části (04) až po -559 HU v dolní oblasti vlevo (05) resp. -544 HU vpravo (06) (HU = Hounsfield units, míra absorpce rentgenového záření). Povrchový nátěr vykazuje denzitu přibližně kolem 280-290 HU (07, 08) (to ukazuje na poměrně nízký obsah kovu v základové bělobě) ovšem v úžlabinách, kam zateklo větší množství materiálu vykazuje denzity až 1091 HU (vyšší obsah kovové běloby). Přítomný kov má denzitu 3047 HU (10). Plastika je z několika kusů dřeva. Ve spojích mezi většinou kusů je patrna pojivová vrstva nejspíše tmelící směsí. Celkově je plastika složena z celkem ze 7 kusů dřeva a plátka (podlepení zadní stěny). Jmenovitě: 1 hlavní kus, 1 náhrada tvaru kruhové výseče (v horním okraji) (12), 2 díly tvaru kruhové úseče v pravém boku (11) (jedna jen částečná (17)), 1 díl pravého předloktí Pany Marie (21), 2 díly klínovité náhrady v oblasti levého řadra sv. Anny resp. v oblasti levého předního boku až přehozeného roucha.

V plastice lze nalézt přibližně uprostřed zadní stěny dva novodobé vruty v úchyťovém špalíčku. Špalíček je uvnitř vyztužen kovovým hranolkem. Závěsný aparát je patrně novodobého původu. Cca 10 mm nad špalíčkem je závitový otvor Ø ≈ 8 mm, který pronikl naskrz a vpředu je zatmelen. Vnitřní povrch otvoru vykazuje vyšší denzity pravděpodobně v důsledku otěru maziva obsahujícího kovové částice.

Sv. Anna:

V oblasti hlavy je přítomen suk (13). Výsečová náhrada od okraje zasahuje až do hlavy sv. Anny (14). Levá ruka pravděpodobně v minulosti vklíněna jako separátní kus. Nyní nepřítomna (18). Klínovitá náhrada v oblasti levého řadra hloubky 13 mm (19). Původně patrně souvisela s klínovitou náhradou, která je umístěna níže v levém předním boku a pokračuje do přehozeného roucha. Tato sahá až do hloubky 22 mm (20) a končí až nad levým kotníkem v nařaseném rouchu.

Náhradní díly:

Krom výše zmíněných dvou kusů (původně nejspíše jednoho kusu) v oblasti levého předního boku sv. Anny jsou přítomny ještě tři doplňky v oblasti ploššího okraje plastiky. Prvním je kruhová výseč nad hlavou sv. Anny rozměrů přibližně 122 x 112 x 64 mm (15).

Druhým kusem je náhrada tvaru kruhové úseče na straně P.Marie, která je spojena řezem délky 222 mm a ve vrcholu má šířku až 31 mm (16).

Tato kruhová úseč na dolním konci nasedá na jinou kruhovou úseč (třetí díl), která byla pravděpodobně po odlomení boku přidána jako první (17). Tvarově je nekompletní, jednak jelikož ji v horní části přetíná předchozí kruhová úseč a druhak v dolní části nasedá na kolmý zářez do hlavního kusu dřeva hloubky 18 mm. Mohlo se jednat o preventivní odřez ke konci praskliny s následným přiklizením na styčných plochách.

Panna Maria:

Reliéf Panny Marie je z původního kusu dřeva, se kterým také souvisí. Pravá ruka v lokti pravděpodobně odlomena a opětovně připevněna. Korelují letokruhy z původního kusu i ve směru orientace (21).

Ježíšek:

Reliéf Ježíška je z původního kusu dřeva, se kterým také souvisí.

Postižení červotočivými defekty:

Nejvýraznější postižení červotočivými defekty je patrné zejména v oblasti náhrady tvaru kruhové výseče v horní části plastiky. Defekty jsou velmi ostře ohraničené okraji náhrady.

Další výraznější napadení je v dolní části plastiky dosahující maximálně cca 10cm od dolního okraje. Další postižení je lokalizováno nad zády P.Marie.

Méně výrazné oblasti červotočivých defektů jsou patrné na bocích plastiky (zasahují max 5 cm od okraje vpravo (z pohledu plastiky), resp. 3 cm vlevo (z pohledu plastiky)).

Praskliny:

Pozorovatelné praskliny kopírují letokruhy. Nejvýraznější jsou při horním a dolním okraji plastiky.

Nahoře jsou zprava doleva defekty do hloubky plastiky 108 mm (22), 59 mm (23) resp. 75 mm (24).

Dole jsou zprava doleva defekty délky 57 mm (25) resp. 55 mm (26).

Ostatní:

Vlevo od největší praskliny je patrna na zadní stěně nepravidelná oblast tmele či pryskyřice velikosti cca 62 x 19 mm (27).

Na zadní stěně jsou též patrné oblasti se separovaným plátnem, podlepujícím celou zadní stranu (28).

04	Affidea Praha s.r.o. ①
626	CT oddělení
003	Šustova 1930/2, 148 00 Praha 11 tel.: 267 090 851, fax: 267 090 822

Jakub Pečený

- **Enthroned Madonna**

Celkově:

Celkové maximální rozměry s podstavcem: výška 647 mm, šířka 316 mm, hloubka 297 mm. Bez podstavce (samotná plastika): výška 614 mm, šířka 301 mm, hloubka 177 mm (01, 02). Hlavní dřevěný díl plastiky má denzitu od -430 HU v oblasti hlavy (03), přes -446 HU v úrovni trupu (04) až po -492 HU v oblasti nohou (05) (HU = Hounsfield units, míra absorpce rentgenového záření). Podstavec má pak denzitu -648 HU (06). Povrchový nátěr vykazuje denzitu přibližně kolem 2029 HU v oblasti zad Ježíška (07) a 2766 HU v oblasti pravé paže Ježíška (08) (to ukazuje na poměrně vysoký obsah kovu v základové bělobě). Avšak v oblasti koruny madonny je průměrná denzita pouze 624 HU (09). Přítomný kov má denzitu 3070 HU (10).

Socha je z několika kusů dřeva. Ve spojích mezi menšinou kusů je patrna pojivová vrstva nejspíše tmelící směsí. Pokud budeme počítat i pojící kolíky, lomové fragmenty atd. je složena celkem z 15 kusů dřeva. Jmenovitě: 1 hlavní kus (trup), 1 hranolek v L-boku vzadu nahoře + 1 kolík, 1 hranolek v L-boku vzadu dole (trůn) + 2 kolíky, 2 kolíky opracovací v temeni hlavy Madonny, 1 zaslepovací klínek v L-rameni Madonny, 1 hranolek v P-boku vzadu dole (trůn) 2 kolíky, 1 ručička Ježíška s jablkem, 1 podstavcový kus, 1 vztyčený hranol včepovaný do podstavce. Z toho je 7 kolíků a 5 z nich je funkčních (upevňovacích). Původních dílů (počítáme-li i kolíky) je pravděpodobně 13.

V plastice lze nalézt počet kovových součástí, 2 původní a 7 nepůvodních.

Jmenovitě z původních: 1 zalomený drát v temeni hlavy Madonny (po svatozáři?), 1 zalomený hřeb v podstavě plastiky vlevo. Z nepůvodních: 1 vzadu do krku zavedené vrutové očko s kroužkem (závěsová pojistka?), 2 x vrut spojující vertikální středový hranol s hlavním kusem plastiky, 4 x vrut zabezpečovacího zařízení.

Dále lze na plastice nalézt 2 díly zabezpečovacího zařízení s kabelem.

Na plastice se vyskytují některá místa dotvarovaná tmelem.

Hlava Madonky:

V temeni hlavy Madony je kruhový otvor po upevňovacím kolíku $\varnothing$ cca 14-16 mm (12) resp. 9 mm (13) (v průběhu opracování použity dva kolíky, nejprve 9 mm, poté $\approx$ 15 mm). Hloubka otvoru 72 mm, délka rezidua užšího kolíku ca 65 mm, délka rezidua širšího kolíku cca 39 mm (11).

Ramena:

V levém rameni patrný klínek přibližně 42 x 27 x 19 mm (14), nejspíše dotvarovacího účelu.

Záda:

Zadní část plastiky je vydlabána do hloubky cca 64-71 mm (15, 16).

Ježíšek:

Tělo i hlava je ze stejného kusu dřeva jako hlavní díl plastiky a souvisí s ním. Ježíškova pravá ručička s jablkem je ze separátního kusu dřeva, přiklášena výřezem v lokti (17, 18).

Trup a nohy:

Vlevo na zadní straně boku hranolek. Mezi hranolem a tělem plastiky zevnitř vrstva tmele či polychromie. Rozměry cca 17 x 35 mm (19) délka až 204 mm (20). Je připevněn kolíkem Ø cca 5 mm délky 48 mm (otvor pravděpodobně prochází naskrz celou mocností obou dílů, vpředu nejspíše zatmelen) (23). Tento hranol je pravděpodobně původně související se směrově pokračujícím hranolem v oblasti trůnu.

Tento následující hranol má rozměry cca 41 x 16 mm (21) a délku až 261 mm (22). Připevněn je dvěma kolíky, nahoře Ø 6 mm délky 45 mm (24) a dole Ø 4 mm délky 24 mm (25) (v suboptimálním postavení – malý kontakt s upevňovacím kanálem/otvorem).

Vpravo na zadní straně trůnu hranol cca 39 x 16 mm (26), délky až 226 mm (27), k hlavnímu kusu dřeva připevněn dvěma kolíky, nahoře Ø 7 mm délky 48 mm (28) (neprochází vpředu naskrz), dole Ø 6 mm délky 21 mm (29) – zachována pouze část kolíku zapuštěná do hlavního kusu plastiky i vzhledem ke značně poškozené dolní části hranolu červotočivými defekty či hnilobou pravděpodobně chybějící část rozložena těmito procesy.

Podstavec:

Pravděpodobně novodobého původu, tvaru lehce nepravidelného čtyřúhelníku v kosé poloze vůči dřevěné plastice, rohy zaoblené více přední roh. Velmi přibližně rozměry 203 x 235 mm (30), čep vztyčovacího hranolu Ø 30 mm (31), hranol délky cca 293 mm (32). Upevňovací vruty zasahují do hloubky masivu plastiky nahoře cca 18 mm, resp. 22 mm dole (33).

Dva vruty zabezpečovacího zařízení (resp. jeho jedné poloviny) zasahují do masivu plastiky cca 9 mm nahoře, resp. cca 10 mm dole (34).

Nátěr:

Na většině povrchu plastiky je tloušťka povrchové úpravy od submilimetrových hodnot do cca 1,5 mm (35). Lze pozorovat několik rozdílů jak v mocnosti tak v souvislosti povrchové úpravy (36, viz následující čísla šipek). Některé výpadky v důsledku odpadlé vrstvy (šipky 17, 18, 19 a 24). Slabší vrstva úmyslně z důvodu polychromované úpravy (šipka 20). Jiný charakter povrchu (šipky 22, 23). Otěr a sekundární zeslabení vrstvy bez odlomení (šipka 21).

Zachovalá polychromie se silným podílem kovové běloby je na většině povrchu v dedikovaném typu zobrazení modře namapována (37, 38, 39).

Postižení červotočivými defekty:

Pozorovatelné postižení počíná ve směru shora dolů až od úrovně trůnu (pas plastiky). Směrem dolů se postižení zhoršuje. Nad úrovní trůnu téměř bez defektů (40). V úrovni kolen Madonny jen lehké postižení (41). Těsně nad podstavcem středně těžké postižení (42).

Praskliny:

Na hlavě drobné praskliny v okolí otvoru pro upevňovací kolík. Vlevo zboku dvě výraznější vertikální praskliny v koruně (43). Ze zadní strany hlavy prochází otvor imitující puklinu, původně však nejspíš po ostrém dlouhém hřebu délky 56 mm (44).

Vpravo u krku prasklina v rizikové části plastiky délky cca 59 mm (45).

Vlevo v dolním trůním hranolu u horního upevňovacího kolíku vertikální prasklina délky cca 39 mm (46).

Výraznější rozpukání od úrovně dolního vrutu vertikálního středového hranolu (47).

Nejvýraznější praskliny dle očekávání v podstavě plastiky, nezasahují však výrazně výše (48).

Tmel:

Na levé paži se nachází dotvarování tmelem zevně ve vertikální rovině přibližně protilehle k tmelu na vnitřním prostoru. Zevní tmel má mocnost cca 5 mm, délku cca 86 mm a šířku uprostřed cca 17 mm.

Vnitřní tmel má mocnost cca 18 mm, délku cca 147 mm a šířku přibližně uprostřed 12 mm. (49).

Podobná zevní úprava je vlevo na horní části zevní hrany trůnu délky cca 31 mm (50).

04	Affidea Praha s.r.o. 97
626	CT oddělení
003	Šustova 1930/2, 148 00 Praha 11 tel.: 267 090 851, fax: 267 090 822

Jakob Pečený

- **St. Barbara** (St.Barbara's attribute separately)

Celkově:

Celkové maximální rozměry: výška 1020 mm, šířka 405 mm, hloubka 197mm (bez očka) (01, 02). Hlavní dřevěný díl plastiky má denzitu od -629 HU v oblasti hlavy (03), přes -625 HU v úrovni trupu (04) až po -650 HU v oblasti nohou (05) (HU = Hounsfield units, míra absorpce rentgenového záření). Povrchový nátěr vykazuje denzitu přibližně kolem 387 HU v oblasti korunky (06), -530 HU v oblasti čela (07) a -204 HU v oblasti trupu (to ukazuje na poměrně nízký obsah kovu v základové bělobě) (08). Avšak v oblasti zátočin barvy je průměrná denzita až 840 HU (09). Přítomný kov má denzitu 3058 HU (10).

Socha je z jednoho hlavního kusu dřeva a několika menších doplňkových. Ve spojích mezi jednotlivými díly není patrna pojivová tmelová vrstva (výjimkou jsou ojedinělá místa výplňových klínků v pravém boku a upevňovací kolík v temeni hlavy). Pokud budeme počítat i pojící kolíky atd. je složena celkem ze 14 kusů dřeva. Jmenovitě: 1 hlavní kus, 1 opracovací kolík v temeni hlavy, 4 vložené listy koruny, 1 separátní kus pravé ruky + 1 upevňovací kolík, 1 výplňový kus v podstavci velikosti 29x15 mm (81) a 5 reparačních „plátkových“ klínků v prasklině na pravém boku. Navíc jsou přítomny dva doplněné prsty pravé ruky (sádra?) a jedno kovové vrutové očko s kroužkem vzadu v hlavě.

Na plastice se vyskytují ojediněle místa dotvarovaná jiným materiálem než dřevem.

Hlava:

V temeni hlavy světlíka je kruhový, mírně kónický otvor pro opracovací kolík $\varnothing$ cca 16-24 mm (11). Hloubka otvoru je cca 81 mm (12). Otvor je zcela vyplněn zbytkem opracovacího kolíku, který mírně vyčuhuje nad temeno. Délka tohoto kolíku je cca 85 mm (13). Korunka je tvořena mimo jiné čtyřmi vsazenými dominantními listy ze separátního kusu dřeva (rozměry viz ilustrace č. 14, 15, 16 a 17).

Vlasy:

Vlasy jsou vymodelovány na původním kusu plastiky, jen v jednom místě lehce domodelovány nejspíše tmelem. Reparovaný pramen se nachází na pravém rameni vzadu (18).

Pravá ruka:

Pravá ruka je vsazena v otvoru pravého rukávu. Otvor je oválného tvaru vertikálního postavení (19, 20). V otvoru je ruka upevněna kolíkem procházejícím naskrz rukávem délky cca 47 mm $\varnothing$ 4,5-6 mm (21, 22).

Druhý prst (ukazovák) domodelován plastickou hmotou (sádra?) v délce až 20 mm (23).

Třetí prst (prostředník) domodelován stejnou plastickou hmotou jako druhý prst v délce až 15 mm (23). Ostatní prsty původní.

Záda:

Na zádech lze identifikovat větší množství otvorů nejspíše po hřebecích v dřevě většině se zaslepenými

vstupy (zátěr ?hmotou/barvou? s vysokým obsahem kovového prvku) (82). Zcela jistě se jedná o zátěr prováděný v pozdější době. Nejvíce je jich přítomno v dolní části plastiky (25, 26). Napočítáno minimálně 20 takovýchto otvorů. Oblast s otvory začíná přibližně od úrovně poloviny pravého stehna.

Nátěr:

Na většině povrchu plastiky je tloušťka povrchové úpravy od submilimetrových hodnot do cca 1,5 mm (koruna) (27, 29). Mírně slabší nátěr je na čele cca 1,3 mm (28). V oblasti prostorových ohbů však vrstva dosahuje i kolem 2 mm (30).

Na povrchu jsou oblasti, kde je vrstva úpravy výrazně snížena. Důvodem byl pravděpodobně úmysl tvorby plastických prvků oděvu světlé (31). Další oblast s pozorovatelně tenčí vrstvou povrchové úpravy je na obličejí plastiky (32).

Postižení červotočivými defekty:

Postižení je difúzní spíše lehké v objemu celé plastiky. Napadení probíhalo nejspíše až v průběhu existence díla. Indicií jsou defekty lokalizované v těsném sousedství povrchové úpravy (33, 34, 35). Středně těžké postižení je až v dolní části plastiky povolna od úrovně pravého kolena.

Zejména v dolní části velká část defektů vystupujících na povrch zad ošetřena zátěrem (podobně jako otvory po hřebec – prováděno pravděp. v jedné době).

Praskliny:

Na levém rameni začíná vertikální prasklina, která zpočátku prochází naskrz až dopředu celou hloubkou plastiky (36), ale směrem dolů se stahuje pouze na záda. Celková délka cca 147 mm (37).

V pravém rameni je velká vertikální prasklina zboku a lehce zezadu. Je vyplněna několika dřevěnými plátkovými klínky. Odshora jsou to nejprve dva klínky v těsném sousedství výšky 134 resp. 108 mm (38, 39). Jsou z jiného kusu dřeva (40). K úpravě pravděpodobně došlo v době vzniku díla, jelikož jemná řezba vlasů navazuje na reparační klínky (41). Pod těmito klínky je další jeden, výšky cca 121-132 mm (43). Níže navazuje další klínek výšky cca 136 mm (42). Nejnižší je umístěn klínek výšky cca 130 mm (44). Celková délka této praskliny je cca 514 mm (45) s maximální hloubkou cca 105 mm.

U levého lokte je vertikální prasklina zezadu a lehce zboku délky až 90 mm (46).

Spodní část podstavce s větším množstvím drobných obvodových prasklin (47).

Tmel/sádra:

Jen drobné, výše již zmíněné dotvarování – 2. a 3. prst pravé ruky, vytmelená prasklina v zadní části pravého pramene vlasů.

Pravděpodobně sádra vykazuje denzitu 1162 HU v druhém prstu (83), resp. 1183 HU ve třetím prstu (84).

Výplňový materiál v prasklině pramene vlasů vpravo vykazuje charakter dvou vrstev. Vnitřní vrstva má charakter tmele se 746 HU a vnější vrstva vykazuje průměr 1934 HU, což je spíše pigment s kovovou příměsí (85).

Jakub Pečený

04	Affidea Praha s.r.o. ①
626	CT oddělení
003	Šustova 1930/2, 148 00 Praha 11
	tel.: 267 090 851, fax: 267 090 822

 affidea
praha
www.affidea-praha.cz

- **St. Barbara's attribute**

Celkově:

Celkové maximální rozměry jsou výška 643 mm, šířka 111 mm (48) a hloubka 75 mm (49). Průměrná denzita dřeva je -858 HU (50). Atribut je z hlavního kusu a jednoho fixačního kolíku ve špici.

Špička je vyplněna velmi transparentní hmotou (51), denzity cca -859 HU (52), což je výrazně nižší hodnota než u dřeva, ze kterého je atribut vyroben. Přílnavá plocha této hmoty je zvýšena pomocí fixačního kolíku ve špičce věžičky. Kolík má Ø 4-5 mm a délku cca 58 mm. Do těla atributu je zapuštěn do hloubky cca 38 mm (53).

Ve špičce atributu pomáhá domodelovat nerovnosti pravděpodobně sádrová vrstva (54). V místě sádrové kompenzace chybí povrchová úprava (55).

V zadní (seseknuté) straně atributu je reparovaný nepravidelný defekt částečně ošetřen pravděp. sádrou, uvnitř které je však patrna vrstva s vyšší denzitou, podobná denzitě povrchové úpravy (56, 57).

Cca 253 mm pod špičkou věžičky je v zadní stěně další defekt ovšem pravidelný, pravděp. po šroubu Ø cca 5 mm hloubky cca 32 mm (58). Mělká reparace otvoru je podobného charakteru jako u výše položeného defektu, což ukazuje na pravděpodobnou shodnou dobu vzniku.

Po celém obvodu jsou patrné vysokodenzní zátěry červotočivých defektů. Nejčastěji zátěr dosahuje do hloubky cca 2 mm červotočivého defektu (59), ojediněle však až do hloubky 4 mm (60). Na některých místech je patrná přítomnost červotočivého defektu kontaktně s povrchovou úpravou (61, 62, 63). Některé vytvářejí až rizikové dutiny (64, 65).

V podlaze prvního patra věžičky jsou do levého boku zavedeny 3 hřeby (66, 67, 68, 69, 70).

Na zadní stěně je patrná kapka tmelu/lepidla se zaschlým vlasovitým chvostem stočeným k levému okraji (71). Podobný útvar je i těsně nad úrovní podstavce (72).

Nad podstavcem směřuje zezadu šikmo dopředu a lehce doleva otvor po plochém hřebu/skobě téměř naskrz. Hloubku má cca 52 mm (73), průřez 4-5x1 mm (74). Na zadní straně je otvor zatřen.

V podstavě jsou zespodu vedeny dva otvory vedle sebe (patrně pro upevňovací kolíky) Ø cca 10 mm (75), hloubky cca 32-36 mm (76).

Červotočivé poškození je středně těžké až těžší zejména v horní části atributu (77). Poškození lokalizováno hlavně blízko povrchu objektu.

Od upevňovacího otvoru vlevo vede dopředu až k plášti prasklina (hloubka cca 29 mm) (78). Od podstavy ve vertikálním směru dosahuje až do výšky cca 78 mm (79).

Na objektu lze pozorovat dvě lokality s výrazně silnější povrchovou úpravou (pravděp. i vyšší příměs kovových prvků). Nejvýraznější je plocha střechy věžičky a mírně slabší je co do absorpance vchod (80).

04	Affidea Praha s.r.o. ①
626	CT oddělení
003	Šustova 1930/2, 148 00 Praha 11 tel.: 267 090 851, fax: 267 090 822

Jakub Pečený

- **Madonna of Krupka**

Celkově:

Celkové maximální rozměry: výška 933 mm, šířka 321 mm (01), hloubka 162 mm (bez závěsného háku) (02). Hlavní dřevěný díl plastiky má denzitu od -532 HU v oblasti hlavy (03), přes -520 HU v úrovni trupu (04) až po -528 HU v oblasti nohou (05) (HU = Hounsfield units, míra absorpance rentgenového záření). Podstavec vykazuje denzitu -595 HU (06). Povrchový nátěr vykazuje denzitu přibližně kolem 203 HU v oblasti korunky (07), 2723 HU v oblasti vlasů Madonny (08), 2142 HU v oblasti zátočiny barvy mezi nohou Ježíška a tělem Madonny (to ukazuje na poměrně nízký obsah kovu v základové bělobě) (09) a 1812 HU v úrovni nohou (10). Přítomný kov má denzitu 3071 HU (11).

Socha je z jednoho hlavního kusu dřeva a několika málo menších doplňkových. Socha je složena celkem z 5 kusů dřeva. Jmenovitě: 1 hlavní kus, 1 opracovací kolík v temeni hlavy, 2 vložené listy koruny a 1 podstavec.

V plastice lze nalézt počet kovových součástí, celkem 19.

Jmenovitě: 1 závěsný hák, který je připevněn k tělu sochy 2 vruty délky cca 23 mm (24), 6 hřebů připevňujících nízký podstavec k nohám plastiky dle charakteru nejspíše datace poblíž doby vzniku plastiky, 2 zaštipnuté hřeby v krku plastiky, 3 kovové „hmoždinky“, 1 pravděpodobný drátek kolem krku Ježíška (viz dále), 1 fragment ostrého nástroje v zádech Madonny (viz dále), další 3 zaštipnuté hřeby v různých lokalizacích.

Na plastice se vyskytují na okraji těsně nad podstavcem ojediněle místa dotvarovaná jiným materiálem než dřevem.

Hlava Madonny:

V temeni hlavy Madonny je kruhový otvor po upevňovacím kolíku $\varnothing$ cca 16-22 mm (12), hloubky cca 114 mm (13). Otvor vyplněn záhy za vstupem tmelem až do hloubky cca 32 mm. Na tmel dále navazuje zbytek dřevěného kolíku délky cca 52 mm. Od hrotu kolíku je ke dnu otvoru dutina hloubky cca 19 mm (14). Dno otvoru je v poměrně těsné blízkosti pravé tváře Madonny, v minimu až pouhých 6 mm (15).

V hlavě zezadu dva menší otvory nejspíše po hřebech. Horní je hloubky cca 42 mm $\varnothing$ do 2 mm (16). Dolní otvor je hloubky cca 46 mm $\varnothing$ do 2 mm (17).

V korunce patrné 3 hranolovité zářezy po obvodu (71, 72). Nejspíše původně obsahovaly ozdobné vkládané listy koruny. Dva jsou ještě zachované. Jeden je nad úrovní nosu Madonny (73, 74) a jeden nad úrovní vystupujícího pramene vlasů zpod koruny vlevo.

Krk:

V oblasti krku zezadu zavedeny tři velmi denzní objekty kovového charakteru. Horní má povahu jakési kovové hmoždinky, je dutý $\varnothing$ cca 5 mm a je zaveden do hloubky cca 21 mm (18).

Dolní objekt vlevo má charakter zaštipnutého hřebu délky cca 22 mm $\varnothing$ cca 5 mm (19). Vpravo je

také nejspíše zaštipnutý hřeb délky cca 24 mm Ø cca 5 mm (20).

Ježíšek:

Postava Ježíška je ze stejného a navazujícího kusu dřeva jako Madonna. V Ježíškově hlavičce je v temeni otvor. Původní účel je nejasný (svatozář, zajištění proti rotaci při opracování?). Hloubka otvoru je cca 23 mm Ø cca 8 mm (21). Otvor vyplněn materiálem denzity 41 HU (22). Také pravá ruka vytvarována z původního kusu dřeva zcela jednolitě (viz letokruhy) (23).

Kolem krku proužek buď z kovového drátku nebo tenkého válečku se silným obsahem kovových prvků (49, 50).

Trup a nohy:

V oblasti hrudi Madonny je zezadu otvor charakteru jako po záseku srpu/kosy (či jiného bodnosečného nástroje/zbraně) hloubky cca 31 mm, přičemž je pravděpodobné, že ve špičce otvoru je uváznutý úlomek tohoto předmětu velikosti cca 6 mm (25).

Cca 60 mm pod vruty závěsného háku je uprostřed do zad otvor po hřebu hloubky cca 42 mm Ø cca 2 mm (26).

Přibližně v polovině výšky plastiky jsou na okrajích do boku zezadu zavedeny dva kovové objekty stejného charakteru, jako v úrovni krku – kovová hmoždinka/upínací mechanismus? (27). Vlevo je zapuštěn do hloubky jen cca 16 mm, Ø podobný cca 5 mm, průsvit cca 2 mm (28). Vpravo objekt zapuštěn do hloubky jen cca 13 mm, Ø obdobně 5 mm, průsvit do 2 mm (29).

Cca 43 mm pod levým hmoždinkovým objektem je zaštipnutý krátký hřeb délky cca 8 mm (30).

Zpředu nad kotníkem Ježíška zabarvený otvor do trupu Madonny hloubky cca 31 mm Ø cca 6 mm (53).

Cca 15 mm napravo další malý otvor pravděp. po hřebu hloubky cca 32 mm Ø do 2 mm (54).

Dále otvor opět nejspíše po hřebu u Ježíškovy spuštěné nožičky zepředu do trupu Madony hloubky cca 24 mm Ø cca 2 mm (55).

Hned pod ním dva nejspíše zaštipnuté krátké hřeby vedle sebe délky cca 7 mm (56).

V oblasti nohou několik míst, kde dochází řezbou ke ztenčení dřeva téměř či zcela na nulu (31, 32).

Záda:

Zadní část plastiky je vydlabána do hloubky cca až 70 mm (33).

Podstavec:

Podstavec je přibližně půlkruhového tvaru, výrazně oploštělého ve vrcholu. Rovná strana vzadu délky cca 313 mm, hloubka cca 143 mm (34). Tloušťka podstavce je přibližně 31 mm (35). Z podstavce je do podstavy plastiky protlučeno 6 hřebů v průběhu celého oblouku půdorysu sochy. Podle tvaru hřebů je pravděpodobné, že jsou ručně kované.

Vzato zprava: 1.hřeb délky cca 55 mm Ø cca 5 mm (36). 2.hřeb délky cca 58 mm Ø 5 mm (37). 3.hřeb délky cca 68 mm Ø cca 4,5 mm (38). 4.hřeb délky cca 88 mm Ø 5 mm (39). 5.hřeb délky cca 52 mm Ø cca 5 mm (40). 6.hřeb délky cca 70 mm Ø cca 5 mm (41). Číslování hřebů přehledně na ilustraci (42).

Nátěr:

Na velké části povrchu je vrstva povrchové úpravy silná přibližně 1-2 mm (koruna (43), trup Ježíška (44), levá ruka Madonny (45)). Na některých plochách však vrstva dosahuje tloušťky až 3-4 mm (vlasy Madonny (46), hrud' Madonny za rukou Ježíška (47), Některé záhyby roucha Madonny (48)). Kromě výše jmenovaných větších oblastí silnější vrstvy některé prvky polychromie detailněji konturované s vyšším podílem kovové běloby (na ilustraci červeně – oči a nos Madonny (51), oči, nos a ústa Ježíška (52)).

Postižení červotočivými defekty:

Celkově je postižení spíše lehké. Výraznější je pouze v oblasti nohou a nejvíce postiženo cca posledních 6-7 cm nad podstavcem avšak nijak kriticky. Spodní rozrušení způsobeno spíše předchozími hnilobnými procesy. Typicky místa nejpřístupnější od povrchu plastiky. Podstavec taktéž lehce napaden, více u zadní rovné části.

Praskliny:

Vpravo vzadu na hlavě Madonny (počátek v koruně) vertikální prasklina délky až 143 mm (57).

Prochází celou tloušťkou v nejširším místě až 32 mm (58).

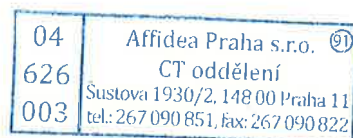
Při okraji rukávu pravé ruky Madonny vertikální puklina hloubky až 35 mm (59). Vertikálně odpovídá tloušťce ruky cca 42 mm (60).

Výraznější postižení prasklinami začíná cca 6 cm nad podstavcem. Směrem dolů se zhoršuje. Zde četné obvodové praskliny hloubky cca 10 mm (61).

Nejvýraznější dvě pukliny jsou: vlevo vertikálně výšky cca 36 mm (62). Prochází naskrz plastikou s hloubkou cca 62 mm (63). Vpravo nesouvislá (pravděpodobně stabilní) prasklina vertikální výšky od 23 mm (64) do 47 mm (65). Nesouvisle prochází hloubkou cca 50 mm (66).

Tmel/sádra?:

Tvarové reparace počínají dole cca 43 mm nad podstavou. Denzity reparační hmoty se pohybují vysoko kolem 1780 HU (67) a 1763-1819 HU ((68)). Nejvýraznější jsou 3 okrsky těsně nad podstavcem šířky do 20 mm (69). Lze pozorovat ale i menší okrsky reparující vystouplejší poškozené struktury (záhyby roucha) těsně nad podstavcem (70).

Jakub Pečený

